

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ/ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Δ/νση: Ακτή Βασιλειάδη
Ταχ. Κώδικας : 185 10 ΠΕΙΡΑΙΑΣ
Τηλ. : 213 137 1464
E-mail : ke@yna.gov.gr

Πειραιάς, 07 Απριλίου 2025
Αριθ. Πρωτ.: 1500.1/25849/2025/134

**ΠΡΟΣ: τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων**

Κοιν: Ως Πίνακας Διανομής

Αριθ. σελίδων: Απάντηση (04)
Σύνολο (04)

ΘΕΜΑ: «Απάντηση της υπ' αριθ. πρωτ. 3913/12-03-2025 Ερώτησης Βουλευτών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Αριστεράς».

Επί των διαλαμβανομένων στην εν θέματι Ερώτηση γνωρίζονται τα ακόλουθα:

Κατά το άρθρο 63 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ), η δήλωση παράστασης προς υποστήριξη της κατηγορίας μπορεί να ασκηθεί στο ποινικό δικαστήριο από τα πρόσωπα που δικαιούνται, κατά τον αστικό κώδικα, σε αποζημίωση ή αποκατάσταση από το έγκλημα ή σε χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, ήτοι από τα πρόσωπα που έχουν το δικαίωμα αυτό, σύμφωνα με τα άρθρα 914 και 932 του Αστικού Κώδικα (ΑΚ). Κατά δε το άρθρο 67 παρ. 1 του ΚΠΔ, η παράσταση για την υποστήριξη της κατηγορίας στο ποινικό δικαστήριο επιτρέπεται ωσότου αρχίσει, για πρώτη φορά, η αποδεικτική διαδικασία στο ακροατήριο, χωρίς έγγραφη προδικασία. Περαιτέρω, η σχετική δήλωση παράστασης πρέπει, κατά το άρθρο 84 του ΚΠΔ, να περιέχει, με ποινή απαραδέκτου, συνοπτική έκθεση της υπόθεσης, για την οποία παρίσταται κάποιος ως υποστηρίζων την κατηγορία και τους λόγους, στους οποίους στηρίζεται το δικαίωμα της παράστασης, δηλαδή, αν πρόκειται για υλική ζημία ή χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Το επιτρεπτό της παράστασης του υποστηρίζοντος την κατηγορία κρίνεται από το περιεχόμενο της απαίτησης που περιέχει η δήλωσή του και από το κατηγορητήριο που διαλαμβάνει την αξιόποινη πράξη.

Ειδικότερα, κατά την έννοια των διατάξεων 914 και 932 ΑΚ, νομιμοποιείται ενεργητικά, σε υποστήριξη της κατηγορίας, οπωσδήποτε ο παθών αλλά και κάθε άμεσα αδικηθείς και ζημιωθείς από το διωκόμενο σε βάρος συγκεκριμένου κατηγορουμένου αδίκημα, όχι όμως και ο έμμεσα αδικηθείς και ζημιωθείς. Δηλαδή, πρέπει η αξίωση αποζημίωσης ή χρηματικής ικανοποίησης να έχει άμεση σχέση και δη αιτιώδη συνάφεια με την κατηγορία, για την οποία ο κατηγορούμενος διώχθηκε και δικάζεται, τούτο δε κρίνεται κατά τα πραγματικά περιστατικά και τον νομικό χαρακτηρισμό, όπως διατυπώνονται στο κλητήριο θέσπισμα ή στην κλήση του κατηγορουμένου και σύμφωνα με το προστατευόμενο έννομο αγαθό. Έτσι, για να προσδιορισθεί ποιος είναι ο αμέσως ζημιούμενος και αν έχει έννομο συμφέρον και νομιμοποιείται ενεργητικά προς υποστήριξη της κατηγορίας, αναζητείται ποιο είναι το συμφέρον και το έννομο αγαθό που προστατεύει η συγκεκριμένη ποινική διάταξη που παραβιάστηκε από τον κατηγορούμενο, για την οποία δικάζεται.

Περαιτέρω, όσον αφορά τις αστικές αξιώσεις του Ελληνικού Δημοσίου από την πρόκληση θαλάσσιας ρύπανσης, αυτές ερείδονται στις διατάξεις 11 και 12 του π.δ. 55/1998 (Α' 58) σε συνδυασμό με τις διατάξεις 914 και 932 ΑΚ, ενώ στη διάταξη του άρθρου 13 του ανωτέρω π.δ, που τίθενται οι όροι τέλεσης του ειδικότερου ποινικού αδικήματος της πρόκλησης σοβαρής θαλάσσιας ρύπανσης και προβλέπονται οι επαπειλούμενες σε βάρος του παραβάτη ποινές, δεν διαλαμβάνεται ρύθμιση για παράσταση του Δημοσίου προς υποστήριξη της κατηγορίας χωρίς την ύπαρξη συγκεκριμένης ζημίας ή βλάβης, όπως ρητά και κατ' εξαίρεση ορίζεται στο έτερο νομοθέτημα για την περιβαλλοντική υποβάθμιση των λοιπών υδάτων (ν.

1650/1986, όπως ισχύει), πλην των θαλασσίων για τα οποία μόνο εφαρμοστέο είναι το π.δ. 55/1998 (Α' 58), ως ειδικότερο.

Στην περίπτωση του ναυαγίου του δεξαμενοπλοίου (Δ/Ξ) ΑΓΙΑ ΖΩΝΗ II, πριν από την παραπομπή προς εκδίκαση των ποινικών κατηγοριών ενώπιον του Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου Πειραιώς, το Ελληνικό Δημόσιο προς αποκατάσταση της υλικής ζημίας, που υπέστη εκ της προκληθείσας από το εν λόγω ναυάγιο ρύπανσης, ισούμενη αυτή με τις δαπάνες απορρύπανσης που αυτό υπεβλήθη, ποσού 4.856.105,18 ευρώ, είχε ήδη προβεί σε σειρά πολλαπλών δικαστικών ενεργειών ενώπιον των πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων, ασκώντας ενώπιον αυτών όλες τις νόμιμες αξιώσεις του. Συγκεκριμένα:

α) Στις 28-02-2019, το Ελληνικό Δημόσιο ανήγγειλε τις απαιτήσεις του, ύψους 4.856.105,18 ευρώ ενώπιον του Εκκαθαριστή, που ορίσθηκε κατά το άρθρο 6 του τότε ισχύοντος π.δ. 666/1982 (Α' 138), με πράξη του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου του Πρωτοδικείου Πειραιά, κατόπιν της υποβολής από την εταιρεία, η οποία είχε ασφαλίσει το παραπάνω Δ/Ξ, κατά το κρίσιμο διάστημα, για ζημίες από ρύπανση πετρελαίου κίνησης και για την αστική ευθύνη από ζημίες ρύπανσης από πετρέλαιο, της με αριθμό ΓΑΚ11041/ΕΑΚ5447/2017 Δήλωσης Περιορισμού Ευθύνης, κατά τις διατάξεις της Σύμβασης Ευθύνης 1992 (ΔΣ CLC 1992), για το ποσό των 5.409.925,40 ευρώ, το οποίο με την απόφαση της Προέδρου Πρωτοδικών του ίδιου Δικαστηρίου με αριθμό 4909/2017, συμπληρώθηκε και με το ποσό 48.164,4 ευρώ για την κάλυψη εξόδων της διαδικασίας. Ειδικότερα, η εκκαθαρισμένη ζημία του Ελληνικού Δημοσίου, που αναγγέλθηκε κατά την παραπάνω διαδικασία, περιλαμβάνεται στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α του αναγγελτηρίου, ανερχόμενη στο ποσό των 4.856.105,18 ευρώ.

β) Ενώπιον του ως άνω Εκκαθαριστή αναγγέλθηκαν και από διάφορους άλλους δανειστές απαιτήσεις, συνολικού ύψους 97.315.167,96 ευρώ και συντάχθηκε από αυτόν ο από 02-09-2019 προσωρινός πίνακας του άρθρου 20 του π.δ. 666/1982 (Α' 138). Με αυτόν, ο εκκαθαριστής δέχθηκε όλο το ποσό των αναγγελθεισών απαιτήσεων του Ελληνικού Δημοσίου, ύψους 4.856.105,18 ευρώ και κατέταξε αυτό σύμμετρα για το ποσό των 565.637,02 ευρώ. Κατά του εν λόγω πίνακα ασκήθηκε πλήθος ανακοπών ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πειραιά (Τμήματος Ναυτικών Διαφορών), μεταξύ των οποίων και η με αριθμό 8592/4314/2019 ανακοπή του Ελληνικού Δημοσίου, με την οποία το Δημόσιο αιτήθηκε την αποβολή των καθ' ων δανειστών - ιδιωτικών αντιρρυπαντικών εταιρειών- από τον ως άνω πίνακα και την κατάταξη του ιδίου στη θέση τους, αλλά και η με αριθμό 8507/4271/2019 ανακοπή του «The International Oil Pollution Compensation Fund 1992» (IOPC FUND) κατά, μεταξύ άλλων, και του Ελληνικού Δημοσίου. Οι ανακοπές αυτές συζητήθηκαν κατά τη δικάσιμο, στις 14/9/2021, μαζί και με όλες τις άλλες ανακοπές έτερων δανειστών και επ' αυτών εξεδόθη η 1891/2022 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πειραιά. Με αυτή, απορρίφθηκαν η ως άνω ανακοπή του Ελληνικού Δημοσίου αλλά και η ανακοπή του FUND κατά το μέρος που στρεφόταν κατά του Δημοσίου. Συνεπώς, τόσο η αναγγελθείσα απαίτηση, όσο και η ως άνω κατάταξη του Δημοσίου από τον Εκκαθαριστή παρέμειναν αλώβητες, ήτοι η δίκη αυτή ήταν θετική κατά το μεγαλύτερο μέρος της για τα συμφέροντα του Δημοσίου. Παρόλα αυτά, με σκοπό την επίτευξη ακόμα μεγαλύτερου ποσού κατάταξης, ασκήθηκε κατά της εν λόγω πρωτόδικης απόφασης η έφεση του Δημοσίου με αρ. κατ. 11228/755/05.12.2022 ενώ ασκήθηκε και η αντίθετη έφεση του FUND με αρ. κατ. 10460/703/15.11.2022, οι οποίες συζητήθηκαν ενώπιον του Τριμελούς Εφετείου Πειραιά κατά τη δικάσιμο στις 19/9/2024 και αναμένεται η έκδοση τελεσίδικης απόφασης.

γ) Πέραν των ως άνω δικαστικών ενεργειών, το Ελληνικό Δημόσιο έχει ασκήσει και τις εξής αγωγές:

γα) Ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πειραιά (Ναυτικού Τμήματος), την από 27-07-2020 και με αριθμό κατάθεσης 5664/2653/28-7-2020 αγωγή εναντίον της πλοιοκτήτριας εταιρείας και της ασφαλίστριας εταιρείας του ως άνω Δ/Ξ. Με αυτή ζητεί να υποχρεωθούν οι εναγόμενες να του καταβάλουν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον το συνολικό ποσό των 4.856.105,18 ευρώ νομιμότοκα από την επίδοσή της και μέχρι και την εξόφληση, για την αποκατάσταση της ζημίας που αυτό υπέστη από τη ρύπανση που προκλήθηκε από τη βύθιση του ίδιου Δ/Ξ, ευθυνόμενες αυτές κατά τη Διεθνή Σύμβαση Ευθύνης 1992 «Περί Αστικής Ευθύνης συνεπεία ζημιών εκ ρυπάνσεως πετρελαίου» [π.δ. 197/1995 (Α' 106)]. Η αγωγή αυτή συζητήθηκε στις 15/2/2022 και επ' αυτής εκδόθηκε η απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πειραιά (Ναυτικού Τμήματος)

με αριθμό 1171/2022, η οποία την απέρριψε ως προς και τις δύο εναγόμενες εταιρείες, ως απαράδεκτη, λόγω έλλειψης παθητικής νομιμοποίησής τους, καθώς κρίθηκε ότι μετά την σύσταση του ως άνω Κεφαλαίου Περιορισμού της Ευθύνης τους, δεν χωρεί παραδεκτά εναγωγή τους για την εν λόγω ζημία. Κατά της εν λόγω πρωτόδικης απόφασης έχει ήδη ασκηθεί η με αρ. κατ. 4416/293/18-5-2022 έφεση του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία εκκρεμεί για προσδιορισμό ενώπιον του Εφετείου Πειραιά.

γβ) Ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πειραιά (Ναυτικού Τμήματος), την από 27-07-2020 και με αριθμό κατάθεσης 5666/2655/28-7-2020 αγωγή εναντίον του “The International Oil Pollution Compensation Fund 1992” (IOPC FUND). Με αυτή, ζητεί να υποχρεωθεί το εναγόμενο να του καταβάλει το συνολικό ποσό των 4.856.105,18 ευρώ νομιμότοκα από την επίδοσή της και μέχρι και την εξόφληση, για την αποκατάσταση της ζημίας που αυτό υπέστη από τη ρύπανση που προκλήθηκε από τη βύθιση του ιδίου Δ/Ξ, ευθυνόμενο το IOPC FUND κατά τη Διεθνή Σύμβαση Ευθύνης 1992 «Περί Αστικής Ευθύνης συνεπεία ζημιών εκ ρυπάνσεως πετρελαίου» [π.δ. 270/1995 (Α’ 151)]. Η αγωγή αυτή συζητήθηκε στις 18/1/2022 και επ’ αυτής εκδόθηκε η απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πειραιά με αριθμό 662/2022, η οποία την παρέπεμψε να δικασθεί κατά την προσήκουσα διαδικασία.

δ) Επίσης, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της πλοιοκτησίας του Δ/Ξ ΑΓΙΑ ΖΩΝΗ II, όπως και των ασκούντων τη διοίκηση της εν λόγω εταιρίας, καθώς και του πλοιάρχου του εν λόγω Δ/Ξ, έχει διεξαχθεί σε πρώτο βαθμό και δίκη, που αφορά στην από κοινού προσφυγή με αρ. κατ. ΠΡ1275/2018 που άσκησαν οι ανωτέρω, με αίτημα την ακύρωση του προστίμου πρόκλησης θαλάσσιας ρύπανσης, ποσού 1.200.000 ευρώ (το μέγιστο πρόστιμο που εδύνατο να επιβληθεί σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία), το οποίο έχει επιβληθεί σε βάρος τους με την απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με αριθμό 1/2018. Επί της προσφυγής αυτής, εκδόθηκε η απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιά με αριθμό Α1842/2022, με την οποία απορρίπτονται όλοι οι λοιποί λόγοι προσφυγής των αντιδίκων του Δημοσίου και μόνο γίνεται μερικά δεκτός ο λόγος για τον περιορισμό του ύψους του προστίμου, το οποίο μειώνεται κατά 100.000 ευρώ. Συνεπώς και αυτή η δίκη είχε θετική έκβαση για τα συμφέροντα του Δημοσίου. Εξάλλου, κατά του κεφαλαίου της παραπάνω απόφασης που μείωσε το πρόστιμο από το 1.200.000 στο 1.100.000 ευρώ, έχει ασκηθεί ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, έφεση του Ελληνικού Δημοσίου με αρ. κατ. 44/30-1-2023, η οποία πρόκειται να συζητηθεί, κατά τη δικάσιμο στις 10-6-2025, μαζί με αντίθετες εφέσεις των αντιδίκων.

Ενόψει όλων των ανωτέρω, κατά τον χρόνο έναρξης της ποινικής διαδικασίας στο ακροατήριο για το εν λόγω ναυάγιο, ήτοι στις 21/10/2024, το Δημόσιο είχε ήδη εγείρει και συζητήσει ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων τα παραπάνω τρία ένδικα βοηθήματα (ανακοπή και δύο αγωγές του) και δύο ένδικα μέσα (εφέσεις), αναφορικά με την αποκατάσταση της υλικής ζημίας, ύψους 4.856.105,18 ευρώ, που υπέστη εκ της ρύπανσης από το ναυάγιο του Δ/Ξ ΑΓΙΑ ΖΩΝΗ II, αποτέλεσμα δε αυτών των δικών είναι, μέχρι στιγμής, να παραμείνουν αλώβητες ολόκληρη η αναγγεληθείσα απαίτησή του ποσού 4.856.105,18€, όπως και η σύμμετρη κατάταξή του για το ποσό των 565.637,02 ευρώ, περαιτέρω είχε ήδη εκδοθεί η απόφαση 1171/2022 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πειραιά, με την οποία είχε κριθεί απαράδεκτη η εναγωγή της πλοιοκτησίας, λόγω έλλειψης παθητικής νομιμοποίησής της, μετά τη σύσταση του Κεφαλαίου Περιορισμού Ευθύνης της. Επίσης το Ελληνικό Δημόσιο είχε ήδη επιβάλλει το ανωτέρω διοικητικό πρόστιμο με αριθμό 1/2018, ποσού 1.200.000 ευρώ, για την πρόκληση σοβαρής ρύπανσης, σε βάρος της πλοιοκτησίας, του πλοιάρχου και των συνευθυνόμενων φυσικών προσώπων της διοίκησης της πλοιοκτησίας και είχε ήδη αποκρούσει επιτυχώς, σε πρώτο βαθμό, την προσφυγή των αντιδίκων του κατά του εν λόγω προστίμου, διατηρούμενου αυτού αλώβητου για το ποσό του 1.100.000 ευρώ. Ιδίως σημειώνεται ότι, λόγω της ανωτέρω Δήλωσης Περιορισμού της Ευθύνης που προέβη η ασφαλιστρια εταιρεία της πλοιοκτησίας, η κρίση για το ύψος της υλικής ζημίας του Ελληνικού Δημοσίου από την πρόκληση της ένδικης ρύπανσης, έχει υπαχθεί στην αποκλειστική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου της Εκκαθάρισης, ήδη από το έτος 2019, που ασκήθηκαν οι ως άνω ανακοπές κατά του προσωρινού πίνακα του Εκκαθαριστή, ευθυνόμενου μόνο δευτερογενώς του IOPC FUND για την αποκατάσταση της ζημίας του Δημοσίου και σε εύλογο ύψος, σε ό,τι μέτρο αυτή (ζημία) δεν ικανοποιηθεί μέσω της κατάταξής της στον πίνακα εκκαθάρισης, εξ ου και ασκήθηκε εναντίον του IOPC

FUND η ως άνω αγωγή του Δημοσίου. Η αγωγή αυτή θα επισπευθεί εκ νέου προς συζήτηση, μετά την τελεσιδικία του πίνακα εκκαθάρισης, οπότε και θα προσδιορισθεί ακριβώς το ποσό των απαιτήσεων του Δημοσίου που δεν θα έχουν ικανοποιηθεί μέσω αυτής της διαδικασίας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

Πίνακας Διανομής

Κοινοποίηση

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Γρ. κ. Υπουργού)
2. Βουλευτή κα Θ. Πέρκα
3. Βουλευτή κα Α. Αναγνωστοπούλου
4. Βουλευτή κ. Χ. Ζεϊμπέκ
5. Βουλευτή κ. Α. Ηλιόπουλο
6. Βουλευτή κα Μ. Τζούφη
7. Βουλευτή κα Θ. Φωτίου

Εσωτερική Διανομή

1. ΥΝΑΝΠ/Γρ. κ. Υπουργού
2. ΥΝΑΝΠ/ΓΓΝΛ/Γρ. κ. ΓΓΝΛ
3. ΥΝΑΝΠ/Α.Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ./Γρ. κ. Α/Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.
4. ΥΝΑΝΠ/Α.Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ./Γρ. κ. Α' Υ/Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.
5. ΥΝΑΝΠ/Α.Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ./Γρ. κ. ΔΚΒ'
6. ΥΝΑΝΠ/Α.Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ./ΔΙΠΘΑΠ-ΔΑΝ